

Кристина Чуновић, виши књижничар
Градска књижница "Иван Горан Ковачић", Карловац, Хрватска
kristina@gkka.hr
info@citajmi.info

НАЦИОНАЛНА КАМПАЊА "ЧИТАЈ МИ!" И ДЈЕЛОТВОРНИ КЊИЖНИЧНИ ПРОГРАМИ У ПРОМИЦАЊУ РАНЕ ПИСМЕНОСТИ

Сажетак:

Народне књижнице мјеста су која имају традицију и снагу промицати читање као умијеће и задовољство. Резултати разних програма који се одвијају у књижницама упућују на завидну разину активности књижничара који не раде само са читаоцима који долазе у књижницу већ активно раде на укључивању нечитатеља и некорисника на кориштење и уживање у књизи кроз различите програме којима књижница излази у заједницу. У складу с тим све више хрватских књижница одговорно за своју мисију одређују потицање читања кроз програме и садржаје за обитељи с малом дјецом. Кроз прву националну кампању за промицање читања наглас дјечи од рођења „Читај ми!“ настоји се потицати сурадња књижничара с педијатрима, одгојитељима, логопедима и другим стручњацима, а књижнице усмјерити да услуге за бебе и дјецу ране доби и њихове родитеље буду дијелом сталних књижничких програма.

Велик је изазов покушати књижничким услугама допријети до дјече ране доби и родитеља. Књижничари Градске књижнице "Иван Горан Ковачић", свјесни колико су рана и обитељска писменост важни темељи за будућност свакога појединца, усмјеравају многобројне активности ка сурадњи обитељи и књижнице у бризи за дијете као будућег читаоца и љубитеља књиге. Карловачка књижница препознаје потребе обитељи у својој заједници и осмишљава бројне услуге и програме, а посебно издвајамо програм "Бебе у књижници" за квалитетно провођење заједничког слободног времена обитељи с малом дјецом; услуга посудбе "Веселог руксака за цијелу обитељ"; радионице за слободно вријеме ђеце "Арслусус"; радионице за креативно провођење слободног времена дјече за вријеме школских празника "Ђачки дани", те дружења која потичу међугенерациску солидарност и многе друге. Одјел за дјецу предшколског узраста је одјел од посебне важности за карловачку књижницу. У том угодном, дјечи прилагођеном простору, бораве дјеца од 3 до 7 година старости. То је период врло брзог психофизичког развоја и развоја те најинтензивнија фаза учења и усвајања животних навика. Кључну улогу у том процесу има књижничар-одгојитељ. Његов задатак је уска сурадња с родитељима како би се стекао комплетан психофизички увид о дјетету. Књижничар-одгојитељ задужен је за организирање трибина за родитеље те даје препоруку литературе као што су разни приручници о одгоју, медицински приручници, тисковине и сва грађа којом књижница располаже, а намијењена је проблематици родитељства и одрастања.

Свака држава има јединствену ситуацију, увјете и могућности за потицање обитељске и ране писмености па се у складу с тим осмишљавају и организирају пројекти и кампање

на националној и локалној разини. Ауторица ће у излагању посветити особиту пажњу дјелотворним програмима хрватских народних књижница у промицања ране писмености и културе читања у хрватским обитељима.

Кључне ријечи: народне књижнице, читање наглас, кампања "Читај ми!", дјечја књижница, рана писменост, обитељска писменост

Kristina Čunović, viši knjižničar
Gradska knjižnica "Ivan Goran Kovačić", Karlovac, Hrvatska
kristina@gkka.hr
info@citajmi.info

NACIONALNA KAMPANJA "ČITAJ MI!" I DJELOTVORNI KNJIŽNIČNI PROGRAMI U PROMICANJU RANE PISMENOSTI

Sažetak:

Narodne knjižnice mjesta su koja imaju tradiciju i snagu promovirati čitanje kao umijeće i zadovoljstvo. Rezultati raznih programa koji se odvijaju u knjižnicama upućuju na zavidnu razinu aktivnosti knjižničara koji ne rade samo sa čitateljima koji dolaze u knjižnicu već aktivno rade na uključivanju nečitatelja i nekorisnika na korištenje i uživanje u knjizi kroz različite programe kojima knjižnica izlazi u zajednicu. U skladu s tim sve više hrvatskih knjižnica odgovorno za svoju misiju određuju poticanje čitanja kroz programe i sadržaje za obitelji s malom djecom. Kroz prvu nacionalnu kampanju za promicanje čitanja naglas djeci od rođenja „Čitaj mi!“ nastoji se poticati suradnja knjižničara s pedijatrima, odgojiteljima, logopedima i drugim stručnjacima, a knjižnice usmjeriti da usluge za bebe i djecu rane dobi i njihove roditelje budu dijelom stalnih knjižničkih programa. Velik je izazov pokušati knjižničnim uslugama doprijeti do djece rane dobi i roditelja. Knjižničari Gradske knjižnice "Ivan Goran Kovačić", svjesni koliko su rana i obiteljska pismenost važni temelji za budućnost svakoga pojedinca, usmjeravaju mnogobrojne aktivnosti ka suradnji obitelji i knjižnice u brizi za dijete kao budućeg čitatelja i ljubitelja knjige. Karlovačka knjižnica prepoznaje potrebe obitelji u svojoj zajednici i osmišljava brojne usluge i programe, a posebno izdvajamo program "Bebe u knjižnici" za kvalitetno provođenje zajedničkog slobodnog vremena obitelji s malom djecom; usluga posudbe "Veselog ruksaka za cijelu obitelj"; radionice za slobodno vrijeme djece "Arslusus"; radionice za kreativno provođenje slobodnog vremena djece za vrijeme školskih praznika "Đački dani", te druženja koja potiču međugeneracijsku solidarnost i mnoge druge. Odjel za djecu predškolskog uzrasta je odjel od posebne važnosti za karlovačku knjižnicu. U tom ugodnom, djeci prilagođenom prostoru, borave djeca od 3 do 7 godina starosti. To je period vrlo brzog psihofizičkog razvoja i razvitka te najintenzivnija faza učenja i usvajanja životnih navika. Ključnu ulogu u tom procesu ima knjižničar-odgojitelj. Njegov zadatak je uska suradnja s roditeljima kako bi se stekao kompletan psihofizički uvid o djetetu. Knjižničar-odgojitelj zadužen je za organiziranje tribina za roditelje te daje preporuku literature kao što su razni priručnici o odgoju, medicinski priručnici, tiskovine i sva građa kojom knjižnica raspolaže, a namijenjena je problematici roditeljstva i odrastanja. Svaka država ima jedinstvenu situaciju, uvjete i mogućnosti za poticanje obiteljske i rane pismenosti pa se u skladu s tim osmišljavaju i organiziraju projekti i kampanje na nacionalnoj i lokalnoj razini. Autorica će u izlaganju posvetiti osobitu pažnju djelotvornim programima hrvatskih narodnih knjižnica u promicanju rane pismenosti i kulture čitanja u hrvatskim obiteljima.

Ključne riječi: narodne knjižnice, čitanje naglas, kampanja "Čitaj mi!", dječja knjižnica, rana pismenost, obiteljska pismenost

Kristina Cunovic, senior librarian
City Library "Ivan Goran Kovacic", Karlovac, Croatia

NATIONAL CAMPAIGN "READ TO ME!" AND EFFECTIVE LIBRARY PROJECTS IN PROMOTING EARLY LITERACY

Summary

Public libraries are places of tradition and strength to promote reading as a skill and a pleasure. The results of various programmes which take place in libraries point to a significant level of librarian activity: librarians not only work with readers who visit the library, but also actively work to encourage the non-readers and non-users to use and enjoy books through different programmes presented into the community by the library. According to this, more and more of Croatian libraries, as their mission, declare reading encouragement through programmes and content for families with small children. The first national campaign to promote reading aloud to children from their birth known as "Read to me!" aspires to encourage the cooperation between librarians and paediatricians, educators, speech therapists and other experts, but also to direct libraries to be of service to babies and toddlers, as well as their parents through permanent librarian programmes.

It is a great challenge to reach toddlers and their parents through librarian services. The librarians of the Public Library "Ivan Goran Kovacic" are aware of the importance of early and family literacy as an important basis for one's future: they direct numerous activities towards the family-library cooperation in nurturing a child as a future reader and a book lover. This library from Karlovac recognises the needs of families in its community and designs numerous services and programmes; it is important to mention the "Baby in the library" programme, designed to promote the importance of common quality time for families with small children. Other services are, among other: rental service of "The Happy Backpack for the Entire Family", free-time workshops for children "Arslusus", creative workshops for children during school holidays "The Pupils' Days", gatherings which promote intergeneration solidarity and many other. The department for pre-school children is of utmost importance for Karlovac library. In this pleasant, children friendly space, there are 3-7 year-olds. It is a period of a quick psycho-physical development and growth and the most intensive phase of learning and life habits acquisition. The key role in this process is held by the librarian educator. Their task is to closely cooperate with parents in order to gain a complete psycho-physical insight of the child. Librarian educator is in charge of organizing lectures for parents and gives recommendation on literature such as various textbooks on upbringing, medical reference books, the press and all the other material at library's disposal which is related to the issues of parenting and growing up.

Each country has a unique situation, conditions and possibilities to encourage family and early literacy. Accordingly, projects and campaigns on national and local levels are being designed and organized. In her presentation, the author will point special attention to the effective programmes of Croatian public libraries in promoting early literacy and the culture of reading in Croatian families.

Keywords: public library, reading aloud, the campaign "Read to me!", Children's library, early literacy, family literacy